

22 Ιουλίου 2015

Ακαδημαϊκή και ησυχαστική Θεολογία, αλληλοσυμπληρούμενες

/ [Πεμπτουσία](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση:<http://bitly.com/1HDRBFV>]

Ο άνθρωπος είναι άπειρος και μηδαμινός. Είναι άπειρος, όταν διατηρείται καθαρός και καθρεπτίζει μέσα του το όντως Ον, τον Θεό. Άπειρος κατά φύση ο Θεός, άπειρος κατά χάρη και αυτός που τον εικονίζει. Όταν όμως ο άνθρωπος είναι αμαυρωμένος, δηλαδή σκοτισμένος, είναι μηδαμινός. Είναι απείρως σκοτεινός και μηδαμινός, γιατί σκοτίζει και εξουθενώνει μέσα του το αρχέτυπό του, το Απόλυτο και Άπειρο.

Ο άγιος Ιγνάτιος ο Θεοφόρος γράφει: «Άμεινόν εστι σιωπάν και είναι, η λαλούντα μη είναι... Ο λόγον Ιησού κεκτημένος αληθώς, δύναται και της ησυχίας αυτού ακούειν, ίνα τέλειος η, ίνα δι' ων λαλεί και πράσση, και δι'ών σιγά γινώσκηται»[29]. Η ησυχαστική θεολογία ακούει την «ησυχία» του Θεού. Επιτελεί το έργο της Μαρία, που καθόταν στα πόδια του Ιησού και άκουε την διδασκαλία

του[30]. Υπάρχει όμως και η ακαδημαϊκή θεολογία, η οποία επιτελεί το έργο της αδελφής της Μάρθας, που πνιγόταν με την ετοιμασία του δείπνου για τον Χριστό[31]. Χωρίς την εργασία της Μάρθας δεν θα ετοιμαζόταν το δείπνο. Η Μάρθα, όπως και η Μαρία, αγαπούσε τον Χριστό. Εκείνος όμως επαίνεσε την στάση της Μαρίας υπογραμμίζοντας ότι «αυτός ο πλούτος ποτέ δεν θα αφαιρεθεί από αυτήν»[32].

Η ακαδημαϊκή θεολογία ήταν ανέκαθεν στραμμένη προς τον κόσμο και περισπασμένη «περί πολλήν διακονίαν»[33]. Συνάπτει την θεολογία με την φιλολογία, την ιστορία, την φιλοσοφία, την κοινωνιολογία και με ο,τι άλλο θεωρεί χρήσιμο ως επιστήμη. Εργάζεται συχνά με πολλή κοσμική φροντίδα για την προετοιμασία του δείπνου της Εκκλησίας, χωρίς μάλιστα να εκδηλώνει, όπως και η Μάρθα, ορισμένες φορές την αγανάκτησή της για όσους τηρούν την στάση της Μαρίας, λησμονώντας τον σχετικό έπαινό της από τον Χριστό. Ενώ όμως επιτελεί το έργο της Μάρθας, σφετερίζεται συχνά και την μερίδα της Μαρίας. Και αυτό δημιουργεί επικίνδυνες καταστάσεις για την Εκκλησία και τους πιστούς.

Το έργο της ακαδημαϊκής θεολογίας είναι χρήσιμο και σημαντικό, όταν είναι διακονικό και ταπεινό. Όταν ερευνά και αναδεικνύει την ζωή και την παράδοση της Εκκλησίας. Γίνεται όμως συζητήσιμο η και επικίνδυνο, όταν παραδίδεται στην ανθρώπινη έπαρση και αυθαιρεσία. Συνήθως στην ακαδημαϊκή θεολογία διακρίνονται δύο τάσεις· η συντηρητική και η προοδευτική. Οι «συντηρητικοί» θεολόγοι με την άγωνα ατολμία και την στειρότητά τους «λαλούν χωρίς να είναι». Αδυνατούν να κινηθούν η και εμποδίζουν την κίνηση προς το «θείον πυρ» της ησυχίας. Οι «προοδευτικοί» θεολόγοι με την τολμηρή φαντασία και τους εκτροχιασμούς τους προσπαθούν να βρίσκονται πάντοτε σε «δημιουργική» συμφωνία με την κοσμική κοινωνία. Αλλά έτσι ούτε «συντηρείται» ούτε «προοδεύει» η αληθινή θεολογία. Εστία πραγματικής «συντηρήσεως» και ταυτόχρονης «προόδου» της αληθινής θεολογίας παραμένει πάντοτε το «πυρ της ησυχίας». Αυτό που αρέσκεται στην στάση της Μαρίας. Μεταλαμπαδευτής του πυρός αυτού είναι ο ορθόδοξος ησυχασμός, που διατηρείται διαχρονικά και ψηλαφίζεται εμπειρικά σε κάθε φάση καινοτομίας της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

29. Ιγνατίου Αντιοχείας, *Προς Εφεσίους* 15,2.

30. Βλ. *Λουκ.* 10,39.

31. Βλ. *Λουκ.* 10,40.

32. Βλ. Αρχιμ. Σωφρονίου (Σαχάρωφ), *Οικοδομώντας τον ναό του Θεού μέσα μας και στους αδελφούς μας*, τομ. Α', Έσσεξ Αγγλίας 2013, σ. 182.

33. Λουκ. 10,40.